

Hét jaar dat alles anders maakte

In 1998 besloot ik om een jaar vrijwilligerswerk te willen gaan doen in een land. Het werd Roemenië, waar ik een mooi project zag lopen dat mij aansprak. Personeel in een kindertehuis pedagogische vaardigheden aanleren, om na een tijd overbodig te zijn zodat ze het zonder hulp verder konden uitrollen. Ik was van mening wel iets te bieden te hebben, dus solliciteerde, en reisde af naar Bârlad. Wie had kunnen vermoeden dat niet zij, maar juist ik degene was die zoveel zou gaan leren. Mogelijk niet over pedagogische omgang en de psychische gevolgen voor kinderen, maar wel over het leven. 23 Jaar later gaat er geen dag voorbij waarop er een element uit dit jaar op mijn dag langskomt...

Het was een bijzondere tijd. Onze voorgangers hadden al mooie stappen gemaakt, waardoor wij direct verder konden borduren op hun reeds begonnen projecten. Er was een speelgoed-uitleensysteem gestart, waardoor de kinderen in de leefgroepen elke week spelmaterialen konden lenen. Eerder was er op de groepen slechts een klein beetje speelgoed wat in glazen kasten stond maar er niet uit mocht omdat men bang was dat het stuk zou gaan. Kinderen hadden, met name als ze binnen waren, vaak niets te doen. Geen materiaal waar ze van konden leren, geen speelgoed waar ze plezier aan konden beleven. Nu was er elke week iets om mee te spelen. En ook al werd dit door de medewerkers uitgezocht, alle kinderen mochten er van genieten.

Ook was er geïnventariseerd wanneer elk kind jarig was. Eerder was dit niet bekend, waardoor kinderen ook geen idee hadden hoe oud ze waren, iets essentieels voor je identiteit. Maar nu vierden wij elke maand de verjaardagen van alle jarigen van die maand. Er was taart voor iedereen, met een speciale feestmuts en ereplekje voor de jarigen in het midden van de eetzaal. Een meterslange trein met een wagonnetje voor elk kind, liet zien wanneer jouw maand aan de beurt was. De kinderen vonden dit ineens belangrijk en verheugden zich erop!

We wilden het gesprek aangaan met de medewerkers over hun omgang met de kinderen. Uitleggen dat deze kinderen het niet verdienden om met een negatieve bejegening benaderd te hoeven worden. Om vertrouwen te creëren en zulke ingewikkelde zaken bespreekbaar te kunnen maken, was het zaak om te investeren in onze relatie met elkaar. Want eerlijk is eerlijk, wie waren wij, jonge meisjes uit het rijke westen, die hen wel eens zouden vertellen hoe ze het beter moesten doen! Dus dronken wij dagelijks van de ter plekke gemaakte koffie met de verzorgsters en de leraressen. Genoten wij van de koekjes en andere Roemeense zoetigheden die er tevoorschijn kwamen. Maar leerden wij ook dat het heerlijk is om rond 10.00 uur, BIJ die koffie, brood met rauwe uit en een stuk spek te eten. Wij vonden het oprecht lekker, en zij zagen steeds meer in dat wij ons echt niet te goed voelden voor dit eenvoudige eten. Dit maakte dat wij langzaam maar zeker mochten praten over opvoeding, waardigheid voor kinderen en respectvolle omgang met deze kleine mensen.

Ook kenden ons jaar in Bârlad nieuwe projecten. Het viel ons op hoe vaak er kinderen ziek waren. Bleke snoetjes en weinig energie. Daar moest iets aan te doen zijn. Eerder geschonken geld zetten wij in om in de zomermaanden 3 maal per week naar de markt te rijden en daar vers fruit te kopen voor de kinderen. Een land dat zóveel heerlijk fruit kenden, maar een kinderkuis vol kinderen die hier nooit iets van proefden, maar wèl vaak ziek waren in de winter, dit vroeg om een kleine investering in hun gezondheid. En in die winter, toen het buiten koud was waardoor iedereen dagen en weken binnen bij de kachel bleef, besloten we dit probleem aan te kaarten bij de directrice. We spraken over het belang van gezonde buitenlucht wat zowel voor een fysieke maar ook mentale gezondheid een positieve bijdrage zou kunnen leveren. Het was een omslag die ons niet door al het personeel in dank werd afgenomen, maar de kinderen mochten ineens naar buiten en genieten van de sneeuw.

Vanuit het tijdperk van Ceaucescu was er in het huis een intercomsysteem dat eerder dienst deed om politieke boodschappen rond te laten klinken. Dit bracht ons op het idee om dit reeds aangelegde systeem te gebruiken in het belang van de kinderen. We kochten voor een heel klein bedrag cassettebandjes met kindermuziek en vroegen deze af te laten spelen. Ineens klonk er door het huis gezelligheid en zagen we kinderen dansen op muziek. Maar ook voor het personeel was het belangrijk dat men met plezier op hun werk rondliepen. Dus ook zij kregen geld mee om muziek aan te schaffen. Hierdoor stonden de schoonmakers in eens zingend de trappen te dweilen en werden de ramen met veel meer blijmoedigheid gelapt. En werd vooral hun werkplek een plaats waar ze met meer plezier naar toe gingen.

Een enorm groot buitenterrein wat om het huis lag, was de leefplek voor alle 120 kinderen. Gevaarlijk, want het deed vooral dienst als opslag voor afgekeurde landbouwwerktuigen en bood onderdak aan varkens. Kinderen kwamen regelmatig binnen met lelijke wonden omdat ze zich hadden opengehaald aan roestige onderdelen van datgene wat er stond. En in de zomer stonk het behoorlijk omdat varkens nu eenmaal zo wat geuren verspreiden. Het geld en de ideeën/ontwerpen voor speeltoestellen kwam uit Nederland, maar de plannen voor de inrichting en de waanzinnige inspanning om dit werkelijk te realiseren kwam vanuit de medewerkers uit de interne verwarmingscentrale en de bewakers. Alle mannen leverden hun bijdrage en werden hierin ondersteund door jongens uit tehuis nr. 2. Na weken van gigantisch lange werkdagen, liters en liters cement, fysieke inspanning die echt hun tol eiste maar ook een inzet en groepsgevoel die ontroerend was, stond daar een spelterrein voor de kinderen. De saamhorigheid had dit voor elkaar gekregen.

En ik? Ik had zoveel geleerd.

Hoe waardevol het is om mensen een zinvolle dagbesteding te bieden.

Hoe belangrijk het is om mensen te wijzen op hun kwaliteiten.

Om iedereen in te zetten daar waar hij goed tot zijn recht komt.

Het jaar heeft mij een enorme hoeveelheid prachtige ervaringen gebracht. Ik begeleid momenteel nog steeds kinderen, en de ervaring die ik dit jaar heb mogen opdoen, maakt mij een rijkere pedagoog.

Wat ik ook heb geleerd, niet alleen in theorie maar nu ook echt de praktijk, is dat je met het weinige wat je hebt er toch zoveel van kunnen maken. Rijkdom zit echt niet alleen in materie. Het zit in creatief durven denken, buiten de lijntjes durven kleuren, denken in mogelijkheden. Maar ook heb ik mogen zien dat je met liefdevolle bejegening, affectie, positief contact, fysiek aangeraakt worden en oprechte liefde echt het verschil kunt maken. Ik had er boeken vol over gelezen, maar dit jaar in Bârlad was zoveel meer waard.

Het heeft mij als mens gevormd. Het heeft me gemaakt tot wie ik ben. Ik denk dat ik er een beter mens van ben geworden. Dank je wel Bună Ziua dat jullie mij die kans hebben geboden.

Sonja Scholte

Projectmedewerker
Bună Ziua kinderen in Roemenië
1998-1999

